

1. Sztenderd: Otthonos és biztonságos környezet

Az intézmény külső és belső környezete, egyéni és közösségi élettere megteremtik az ellátottak emberi méltóságát tiszteletben tartó ápolási-gondozási és aktivitási tevékenységek, valamint a családi, helyi közösségi és társadalmi kapcsolatok ápolásának lehetőségét.

A sztenderd célja azoknak az elvárható környezeti feltételeknek a meghatározása, amelyek nélkülözhetetlenek a szakszerű gondozáshoz. A szolgáltatás olyan tárgyi feltételek között biztosított, amelyek a speciális gondozási igényekkel rendelkező (fogyatékossgal élő, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens beteg) idős személyek számára is garantálják, hogy biztonságos, otthonos és kényelmes környezetben tölthetik mindennapjaikat.

A szakmai szabályozók szerinti egységes gondolkodás és cselekvésmód célja a szolgáltatást igénybe vevők számára magas színvonalú ellátás biztosítása, figyelembe véve az ellátotti csoportok igényeit, elvárásait és alapvető emberi jogait. Mindezzel pedig egy elégedett, méltóságban töltött, az elvárható életminőséggel megélt időskort szeretnénk biztosítani a ránk bízottaknak.

Legfőbb cél, hogy az idős ellátott az intézményben töltött életszakasza során is élvezhesse a korábbiakban megszokott függetlenséget és önállóságot, s mindezt úgy, hogy biztonságban érezhesse magát, valamint igényeinek megfelelően megtalálja azt a komfortos és esztétikus közeget, ahol ápolhatja társas- vagy családi kapcsolatait, vagy éppen kielégítheti egyéni szükségleteit.

Kritériumok

A kritériumok középpontjában a szolgáltatást igénybevevők állnak. Az intézmény gyakorlata akkor helyes, ha fenntartja a szolgáltatás igénybevevőinek emberi méltóságát, a bizalmat, a választás és önrendelkezés jogát, illetve a magánélet tiszteletét.

Az Időügyi Nemzeti Stratégiát 2009. szeptember 28-án fogadta el az országgyűlés, amely kapcsolatba hozható az alábbiakban leírt kritériumokkal:

Biztonság, emberi méltóság

A szolgáltatást igénybevevők biztonságának és emberi méltóságuk megőrzését támogató intézményi környezet kialakítása a fenntartható fejlődést veszélyeztető tényezők hatásainak mérséklése mellett.

Személyes jogok védelme, jogbiztonság

Fontos az ellátást igénybevevők jogbiztonsága, a személyes jogok védelme, de mindez kiemelten fontos a speciális szükségletekkel élők vonatkozásában, a gyógyászati segédeszközök választásában, a látás-, a hallás- és a mozgás, illetve a közlekedési képesség megváltozásával élőknek kínált speciális szolgáltatásokban.

A biztonság és jogvédelem a mentális hanyatlással és a demenciával küzdők számára is kiemelten fontos.

Esélyegyenlőség

A szolgáltatást igénybevevők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet szükséges fordítani az egyéni lakóterek szükség szerinti átalakíthatóságára és biztonsági felszerelésekkel történő ellátottságára.

Életminőség javítása

A bentlakásos ellátást nyújtó szolgáltató fontos feladata az ellátást igénybevevő életminőségének folyamatos javítása. Nagyon fontos az akadálymentes intézményi környezet biztosítása, a környezeti feltételek hozzáigazítása az ellátást igénybevevők szükségleteihez.

Parkok, szabadban lévő közösségi terek, az ellátottak mozgását fejlesztő eszközök hozzáféréseinek biztosítása.

Önállóság

A fenti kritériumok nagymértékben segítik az ellátottak önállóságának megtartását, amely az életminőség és jóllét egyik fontos eleme.

Komfort és esztétikum

Hozzásegíti az ellátottakat a minőségi élethez, kiegyensúlyozottságot teremt, az ingergazdag környezet a lelki egészség megőrzésének, javításának egyik lényeges eleme.

Az Alkotmány több paragrafusa is rendelkezik azokról a jogokról, amelyek betartása ezen a területen is elengedhetetlen, és ezeket az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló V. fejezete részletesen is felsorolja.

Intézményi környezet

A bentlakásos ellátást biztosító szolgáltató koncepcionális felméréssel, értékeléssel és tervvel rendelkezik, amelynek alapján megvalósítja az intézmény tárgyi feltételrendszerének fejlesztését, illetve épület- és eszközmegóvását.

Eljárás:

A szolgáltatás vezetője

- a.) felméri és a hatályos jogszabályi elvárások, illetve szakmai szabályozók ismeretében értékeli környezeti és tárgyi feltételrendszerét, megvizsgálja, hogy a helyiségek száma, mérete, kialakítása és bútorzata a kijelölt funkcióknak megfelel-e,
- b.) felméri, hogy a költséghatékonyabb és környezettudatos eljárások hogyan alkalmazhatók a tárgyi feltételrendszer fejlesztése során,
- c.) figyelembe veszi, hogy az épület elhelyezkedése, megközelíthetősége szempontjából a városi, települési környezetben milyen tömegközlekedési eszközök állnak rendelkezésre és azok mennyiben elérhetőek a szolgáltatást igénybevevők számára, illetve a látogatók hogyan tudják megközelíteni,
- d.) az akadálymentes hozzáférhető külső környezet biztosítása során megvizsgálja, hogy a tágabb környezet, a közlekedés, az utak, a járdák, padok, közösségi terek, az épületek mennyiben hozzáférhetőek az igénybevevők és hozzátartozóik számára.

- A bentlakásos ellátást biztosító szolgáltatónál a hatályos jogszabályi előírásoknak és egyéb szabályzóknak megfelelően folyamatosan biztosított az ivóvízellátás, a világítás, a fűtés, a meleg víz és az elektromos ellátás.
- A megfelelő világítás és elektromos áram az intézmény feladatai és az ellátást igénybevevők elvárásai és szükségletei szerint biztosítottak.
- A fűtés az ellátást igénybevevők életkora, egészségi állapota és mozgásigénye szerint megfelelő hőmérsékleten biztosított. A szellőztetés megfelelő rendszerességgel történik.
- A lakószobák infokommunikációs és közlekedési szempontból akadálymentesek.
 1. A lakószobák épületen belüli elhelyezése megfelel az ellátást igénybevevők egészségi és gondozási állapotának.
 2. Megfelelő alapterületű lakószobák állnak rendelkezésre, figyelembe véve az ellátást igénybevevők egészségi állapotát.
 3. A szobák, helyiségek érthetően feliratozottak.
 4. Biztosított a megfelelő természetes és mesterséges megvilágítás.
 5. Zárható bútorok, berendezések állnak rendelkezésre.
 6. A falak színválasztása és a padozat kialakítása megfelel az ellátást igénybevevők egészségi állapotának és elvárásainak.
- A jó életminőség érdekében az intézményben biztosított az ingergazdag privát élettér.
 1. Az intézmény kellemesen kialakított, kényelmes életteret nyújt az ellátást igénybevevőknek.
 2. A helyi szokásokat figyelembe véve valósul meg a berendezés és a dekoráció.
- A rendszeresen használt közösségi és egyéb, a gondozást-ápolást segítő helyiségek infokommunikációs és közlekedési szempontból akadálymentesek.
 1. A folyosók tágasak, világosak, kapaszkodókkal, korláttal ellátottak, akadálytalan eljutást biztosítanak az ellátást igénybevevők számára a különböző helyiségek között, valamint kerekesszékekkel is használhatók.
 2. Az étkező kényelmes, világos, higiénikus. Alkalmas arra, hogy az ellátott szükség esetén segítséget kérjen és kapjon az étkezési folyamat során, és ez ne okozzon számára megalázó helyzetet. Lehetőség van az étkezés előtti kézmosásra és kézfertőtlenítésre. Biztosított az ellátást igénybevevők állapotának és igényeinek megfelelő bútorzat.
 3. A társalgó kényelmes, nagy ablakokkal ellátott, amelyek segítségével biztosítható a természetes megvilágítás, ugyanakkor lehetőség van az árnyékolásra is. A berendezés az ellátást igénybevevők igényeinek és állapotuknak megfelelően kerül kialakításra.
 4. Imaszoba biztosítása az ellátást igénybevevők igényeinek megfelelően, a vallásuk szabad gyakorlásához.
 5. Az intézmény rendelkezik olyan helyiségekkel, ahol az ellátást igénybevevőknek lehetőségük van az intimitás gyakorlására és hozzátartozóik fogadására.

6. Biztosított orvosi szoba, melyet elláttak a korszerű ápolási feladatok végrehajtásához szükséges eszközökkel. A berendezés kialakítása megfelel az ellátást igénybevevők egészségi állapotának és az ÁNTSZ előírásának.
 7. Az intézményben található betegszoba, amely alkalmas a fertőző betegek elkülönítésére, felszerelve korszerű és a megnövekedett ápolási feladatoknak megfelelő betegágyakkal, valamint fertőtleníthető bútorokkal és az ellátást igénybevevő beteg kényelmét szolgáló eszközökkel.
 8. Biztosított dohányzásra kijelölt helyiség, amely megfelelően szellőztethető, és kényelmes bútorokkal lett berendezve. A helyiség felszerelése eleget tesz a tűzvédelmi előírásoknak.
 9. A közösségi helyiségeknek elérhetőnek kell lennie az intézmény valamennyi lakója számára, valamint kialakításuk és berendezésüket tekintve célszerűnek és alkalmasnak kell lenniük a lakók által igényelt közösségi programok biztosításához is.
 10. Az egyes helyiségek elkülönült funkciókkal állnak rendelkezésre a választási szabadság biztosítása érdekében (pl.: imaszoba, könyvtár, társalgó, tornaszoba, fodrászat stb.).
 11. A közös helyiségek használatára vonatkozó előírások egyértelműen szabályozottak a Házirendben.
 12. Csendes, nyugodt légkör uralkodik az otthonban, kellemes életteret biztosít az egyes tevékenységekhez. Élő növények is díszítik az épületet.
 13. A vizesblokk infokommunikációs és közlekedési akadálymentes kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történik:
A fürdőszobák és a mellékhelyiségek az ellátást igénybevevők létszámának megfelelően kerülnek kialakításra. A fürdőkád 3 oldalról és akadálymentesen megközelíthető. A zuhanyzó kapaszkodóval, ülőkével, csúszásgátlóval ellátott és akadálymentes, valamint veszélyhelyzet megelőzését célzó jelzőkészülékkel rendelkezik. Az intimitás, a zárhatóság biztosított.
 14. A helyiségek megfelelően takarítottak, tiszták, szükség szerint fertőtlenítettek.
 15. Az intézmény rendelkezik a komfortot, életminőséget javító berendezésekkel, eszközökkel. Ezek között szerepelhet: felvonó, lépcsőjáró, nővérhívó, füstjelző, hűtőgép, tv, HIFI, DVD, házi-mozi, videó, számítógép, internet, telefon – egyéni használatra is.
 16. A berendezési tárgyakat megfelelően karbantartják, valamint előírás szerint a megfelelő hatóságokkal rendszeresen felülvizsgáltatják.
 17. Az intézmény rendelkezik a komfortot, életminőséget javító segédeszközökkel. Ezek között szerepelhet: betegemelő, fürdető-szék, kádlift, kerekesszék, speciális kerekesszék, járókeret, támbot stb.
- Rendelkezésre állnak az ellátást igénybevevők speciális szükségleteit kielégítő korszerű segédeszközök.
1. Tartósan fekvő beteg ellátást igénybevevők komfortérzetét szolgáló kényelmi eszközök, például: korszerű elektromos vezérlésű ágy, kapaszkodó, lábtámasz, háttámasz, etetőasztal, karosszék, speciális matrac, stb.

- A személyzet megismerésére, azonosítására szolgáló helyi megoldásokat alkalmaznak (például: névkitűző, dolgozói tabló, stb.).

Összefoglaló táblázat – kritériumok, indikátorok és források

Kritérium	Indikátor	Forrás
Az intézmény elvégzi a koncepcionális felmérést, értékeli a tárgyi feltételrendszerét. Az intézmény épületei, illetve eszközei állapotának megóvására fejlesztési tervvel rendelkezik.	Koncepcionális felmérés megléte.	Értékelő anyag Fejlesztési terv
A bentlakásos ellátást nyújtó intézmény jól megközelíthető, valamint hozzáférhető akadálymentes környezetet biztosít, megfelelő számú parkolóval.	Tömegközlekedéssel, ill. személygépkocsival való megközelíthetőség, parkolási lehetőség (szám, kiépítettség).	Helyszíni bejárás
Az intézmény külső környezete akadálymentesen megközelíthető, és szabadtéri programok megvalósítására is alkalmas.	Akadálymentesítő eszközök, ill. eljárások megléte, védett park .	Helyszíni bejárás
Az intézményben való tájékozódás, eligazodás megfelelő módon biztosított a lakók és hozzátartozóik számára.	Táblák, feliratok, jól látható és számozott helyiségek, több és jól látható helyen kifüggesztett alaprajz, portaszolgálat .	Helyszíni bejárás
Az intézményben folyamatosan biztosított az egészséges ivóvíz, fűtés és az elektromosenergia-ellátás.	Megfelelő hőmérséklet, jó minőségű ivóvíz, helyiségek szakszerű megvilágítása.	Helyszíni bejárás Közütemi szerződések, számlák Szakhatósági jegyzőkönyv
A közösségi, az egyéb és a gondozást-ápolást segítő helyiségek	Nővérhívó rendszer, telefon, tűzjelző, közlekedést segítő berendezések, eszközök.	Helyszíni bejárás

infokommunikációs és közlekedési akadálymentesítése megtörtént.		
A közösségi helyiségek használata szabályozott, megfelel a lakók igényeinek.	Táblák, feliratok, jól látható és számozott helyiségek, több és jól látható helyen kifüggesztett alaprajz, az időskornak megfelelő bútorok, különböző programok lehetőségének biztosítása, társas kapcsolatok és közösségi együttlét lehetőségének megteremtése, esztétikus és biztonságos környezet.	Házirend Belső szabályzatok Szakmai dokumentáció (gondozási tervek)
Az egyedüllét, az intimitás szükségletének kielégítésére szolgáló helyiség rendelkezésre áll.	Intimitást biztosító eszközök és helyiségek.	Házirend Helyszíni bejárás
Az intézmény rendelkezik dohányzásra kijelölt hellyel.	Hamutartókkal, ülőalkalmatosságokkal ellátott hely.	Helyszíni bejárás
Megfelelő számú (hatályos jogszabály szerint) és minőségű vizesblokk.	Fürdő (zuhanyzó, WC, akadálymentes, biztonságos ellátást segítő eszközök).	Helyszíni bejárás, tervrajz, jogszabály
A lakószobák otthonszerűen kialakítottak, kényelmesek, megfelelnek a korosztályi szükségleteknek.	Személyes tárgyak, zárható szekrény, dekoráció, vendég leülését lehetővé tévő szék.	Helyszíni bejárás
Az intézményben az ellátást igénybevevők részére rendelkezésre állnak komfortot, életminőséget javító berendezések, eszközök, szolgáltatások.	Szolgáltatások, berendezések, eszközök elérhetőségének biztosítása (pl.: büfé, fodrász, kábeltévé).	Helyszíni bejárás
A bentlakásos ellátást nyújtó intézmény rendelkezik a tartósan fekvő beteg ellátását és komfortérzetét szolgáló kényelmi eszközökkel.	Eszközök megléte (pl.: speciálisan felszerelt ágy).	Helyszíni bejárás
Az intézményben biztosított a csendes, nyugodt légkör. A berendezés nyugalmat sugároz, esztétikus.	Csend, kommunikációs sajátosságok.	Helyszíni bejárás

A személyzet megismerésére, azonosítására szolgáló helyi megoldásokat alkalmaznak.	Pl.: jól látható, olvasható névkitűzők.	Helyszíni tájékozódás
--	---	-----------------------

